

Křtinský zpravodaj

Listopad 2020/3

Vážení sousedé,

po jarní vlně koronaviru, jsme si všichni oddechli, že snad máme to nejhorší za sebou, ale současná situace svědčí o opaku. Ke dni uzávěrky je u nás ve Křtinách 16 pozitivních případů. Přepočtem na 100 tisíc obyvatel, to není rozhodně malé číslo. Je na nás, jak si s tím znovu poradíme. Navažme na to jaro, kdy jsme všichni drželi spolu, byli jsme k sobě ohleduplní a respektovali nařízení. Pokud máte ve svém okolí někoho, kdo přišel do styku s tímto virem a neměl lehký průběh, zeptejte se ho, určitě to není nějaká chřipička, jak někteří tvrdí. Jeden můj kolega starosta mě informoval, jak mu bylo, když ležel na JIPce napojený na kyslík. Až po nasazení léku Remdesivir se jeho stav zlepšil a začal se uzdravovat. Nakonec, každý z nás má známé mezi zdravotníky, kteří v nemocnicích přijdou do styku z nemocnými a nikdo jim určitě to nasazení nezávidí.

Dost už bylo Covidu. Teď z jiného pytlíku, něco o tom co se stalo a co snad stane. Zjara prakticky neproběhla hlavní pouť. Na poslední chvíli, těsně před vypuknutím druhé vlny, se za ni podařilo zorganizovat na samém konci prázdnin náhradu. Přes prázdniny se trochu uvolnilo, takže velmi vydařenou tradiční Havajpárty jsme si užili, koncert skupiny Žalman a spol. ve Výпустku také, ale o tom na jiném místě Zpravodaje.

Letošní Den Křtin už proběhl za zpřísněných opatření, která nám ještě nestihla akci úplně znemožnit a snad každý si během něj našel něco pro sebe.

U příležitosti Dne Křtin byl otevřen zrekonstruovaný park, ve kterém můžeme posedět, třeba na lavičce pana děkana Tomáše Prnky. Všechno zakončil koncert naší Kantily. Také se uskutečnila Křtinská padesátka, kterou pořadatelé zvládli naprosto excelentně. Velké poděkování všem, kteří se na organizaci podíleli. Tímto veškeré letošní společenské akce asi skončily a budeme čekat, jak se dále bude situace vyvíjet. Držme si pěsti. Také bych chtěl poděkovat všem, kteří přišli k volbám a dali tím najevo, že jim věci veřejné nejsou lhostejné. Svědčí o tom velmi vysoká, nadprůměrná účast. Moje osobní poděkování patří vám, kteří jste dali hlas Starostům pro jižní Moravu a mně osobně. Snad vaše hlasy zúročím. Věřím, že se náš život vrátí co nejdříve do normálu a vrátíme se ke všemu, na co jsme byli zvyklí.

Protože se jedná o poslední letošní vydání našeho Zpravodaje, přeji Vám co nejhezčí prožití Vánočních svátků a vše dobré v roce 2021.

Váš starosta

OBEC

Dělá se a bude se dělat

Máme už skoro hotový park mezi Spolkovým domem a ambity, chybí jen dokončit spíše technické věci, osvětlení, vodní prvek a zprovoznit soustavu zavlažování. Naši hasiči se těší z nového vozidla, které jsme pořídili díky dotaci z Ministerstva vnitra ve výši 450 tisíc a JMK ve výši 300 tisíc. Zbývajících 120 tisíc jsme dofinancovali z obecních prostředků.

Pracuje se na výměně povrchu na Pusté straně - bude financováno z dodatečně přiznané loňské dotace 900 tisíc korun z MMR. Probíhá rekonstrukce sociálek a šaten na koupališti, dotace necelý milion, také z MMR. Začaly také práce na rekonstrukci koupaliště, JMK nám přispěl dotací ve výši 1 milionu korun. Termín dokončení je 31. května 2021 a v měsíci červnu bude zkušební provoz.

Budeme podávat žádost o dotaci na sportovní zázemí na koupališti, pokud budeme úspěšní, vyroste tam dětské hřiště, minigolf a hřiště na beach volejbal. Další žádost bude na výměnu povrchu parkoviště u koupaliště. Dále se řeší prostory, na kterých má vyrůst kemp, který by svým provozem výrazně přispěl k rentabilitě provozu celého areálu. Je naším cílem vybudovat koupaliště včetně zázemí, které odpovídá 21. století.

Možná už víte z medií, že průtah Křtiny – Jedovnice patří mezi tři prioritní stavby v rámci Jihomoravského kraje. Znovu apeluji na vlastníky pozemků kolem komunikace, aby byli vůči zástupcům SÚS vstřícní ohledně výkupu pozemku, které jsou třeba ke zdárnému stavebnímu povolení. Mohlo by se také stát, že rekonstrukce silnice skončí u označníků naší obce a to určitě nikdo z nás nechce.

S tím také souvisí výstavba nových chodníků. Pokud chodník není průběžný a v některém místě je přerušen, má to závažné ekonomické důsledky: nedostaneme na něj dotaci ze SFDI, která je ve výši 85 % nákladů. Pokud se nám tedy nepodaří spojit rekonstrukci chodníků s průtahem obcí, budeme chodníky dělat ještě dlouho po částech z vlastních zdrojů a to by byla jistě velká škoda.

V příštím roce, asi v červnu, by se mělo začít s rekonstrukcí vodovodního řadu na Kolonce. Čeká nás toho poměrně hodně, tak snad všechno dobře dopadne.

Starosta

Habrovsko

Stavebních míst není ve Křtinách mnoho. Naše obec je umístěna v hlubokém údolí a obklopena lesy, což možnosti stavebního rozšiřování značně omezuje. Má to i své výhody: na rozdíl od ostatních vesnic v okolí jsme ušetření masivní výstavby rozlehlých satelitů, které radikálně mění charakter obcí. Naši sousedé by mohli vyprávět. Na druhé straně není snadné nalézt ve Křtinách stavební místo ani pro místní obyvatele, což mnohdy komplikuje jejich snahu zůstat ve Křtinách. Jedním z mála míst, kde by bylo možno novou výstavbu v omezené míře rozvinout, je Habrovsko. Výstavba, která tam byla v minulosti realizována, nebyla podmíněna výstavbou příjezdové komunikace.

V rámci přípravy nového územního plánu proto obec schválila několik dalších stavebních míst v této lokalitě, v soukromých prolukách mezi stávající zástavbou, v naději, že to vytvoří možnost dalšího stavebního rozvoje. Územní plán vstoupil v platnost 1. ledna 2018.

Pravidla pro udělování stavebních povolení byla před několika léty zpřísněna a dnes již stavební úřad - odbor územního plánování nepovolí výstavbu v lokalitě, kde nejsou vybudovány přístupové komunikace. Tuto podmínku stavební úřad vložil i do našeho územního plánu pod označením "etapizace" a na jejím splnění trvá. Princip etapizace spočívá v tom, že nejprve musí vzniknout řádná pozemní komunikace na Habrovsko a pak teprve stavební úřad povolí další výstavbu.

Pokus obce o zrušení této etapizace skončil následujícím vyjádřením stavebního úřadu: "*... Je třeba si dále uvědomit, že i v případě pouhého zrušení etapizace pro zastavitelné plochy v této části obce ..., nebude zřejmě možné stavby v těchto rozvojových lokalitách umisťovat z důvodu nesplnění požadavku ustanovení § 20, odst. 4, vyhl. č. 501/2006 Sb., v platném znění:*

'... aby byl dopravně napojen na kapacitně vyhovující veřejně přístupnou pozemní komunikaci.' Současnou komunikaci, která má spíše charakter účelové cesty, nelze považovat za kapacitně vyhovující veřejně přístupnou pozemní komunikaci."

Zdálo by se, že řešení je jednoduché: obec vybuduje na Habrovsku v první etapě řádnou pozemní komunikaci a výstavba pak bude možná. Jenže právě to obec udělat nemůže, protože několikamilionová investice, kterou by to představovalo, by byla soudně napadnutelná, jako zhodnocování soukromých pozemků za obecní peníze. Obec totiž žádný z dotčených pozemků nevlastní a obyvatelé stávajících domů se požadavku na vybudování komunikace již dříve vzdali.

Když podobná situace nastala před několika lety v oblasti za hrbitovem, domluvili se její obyvatelé a stavebníci na vybudování komunikace z vlastních společných prostředků. Hotovou komunikaci pak bezplatně předali obci. Podobné řešení by mohlo fungovat i na Habrovsku, ale není příliš pravděpodobné, že by se všichni majitelé dotčených nemovitostí a pozemků na tomto řešení dohodli.

Další teoretickou možností, jak patovou situaci odblokovat, by mohlo být, kdyby majitelé aktuálně fakticky nezastavitelných stavebních pozemků tyto pozemky prodali obci, za cenu odpovídající jejich nezastavitelnosti. Pak by obec mohla pozemky zhodnotit výstavbou komunikace, cenu výstavby promítnout do ceny pozemků a prodejem získat vložené prostředky zpět.

Pokud dnes nějaká výstavba na místech bez řádné pozemní komunikace přece jen probíhá, pak to není výstavba rodinných domků, ale jen rekreačních objektů v zahradách, či ostatních plochách, u nichž se tak přísné podmínky nevyžadují, ovšem za cenu jiných omezení.

Z toho vyplývá poslední možnost: zrušit etapizaci, což by pravděpodobně v územním plánu vedlo k zrušení úřední zastavitelnosti současných zastavitelných ploch. Umožnilo by to ale jejich využití alespoň k rekreaci a případné výstavbě rekreačních objektů. To dnes na stavebních parcelách možné není.

Je také možné, že se časem legislativa změní, ale pravděpodobnost, že bude změkčena, není příliš vysoká. V současné době je proto obec stejně bezmocná, jako zájemci o výstavbu. Výstavbě na Habrovsku nebráníme. Prokázali jsme to už zřízením stavebních parcel v novém územním plánu. Legislativa je však pro nás závazná a musíme ji respektovat, i když de facto výstavbu na Habrovsku blokuje.

Starosta

Jubilanti

V následujících měsících oslaví životní jubilea tito naši spoluobčané:

Listopad

Jiřina Opletalová, Ludmila Skácelová,
Emilie Tomášková (Santini)

Prosinec

Marie Bílková, Marie Grimová, Josef Očenášek,
Veronika Lošťáková, Jaromíra Loukotová,
Zdeněk Šulc, Jaroslava Švendová, Eva Zdráhalová

Leden

Rostislav Boháček, Zdeňka Feilhauerová, Cyril Hrubý,
Marta Jandíková (Santini), Eliška Kouřilová,
Božena Mikešová (Santini), Marcela Perglová (Santini),
Marie Švédová

Únor

Antonín Bílý, Anna Habáňová (Santini),
František Hloušek, Marie Kovářová, Svatava Kubešová,
Františka Riedelová, Helena Rothová (Santini),
Marie Selucká

Přejeme jim do dalších let života pevné zdraví a osobní spokojenost.

Pytlový sběr

Během léta a podzimu vyjedou obecní zřízení pro tříděný odpad
ve žlutých pytlích v těchto termínech:

25. listopad, 23. prosinec,

(pro leden a únor budou termíny zveřejněny na kabelovce)

Děkujeme vám za spolupráci při třídění odpadu.

Deset (šedesát) let Křtinského zpravodaje

Milí čtenáři, spolu s tímto číslem Křtinského zpravodaje jsme uzavřeli deset let jeho novodobé existence. První číslo vyšlo na počátku roku 2011, mělo 16 stran, obsahovalo jen text a žádné obrázky. Jednalo se o pokus s nejistým výsledkem. Nevěděli jsme, zda o něco takového bude vůbec mezi občany zájem, ať už autorský, či čtenářský. Hledali jsme také nejvhodnější formát a frekvenci vydávání.

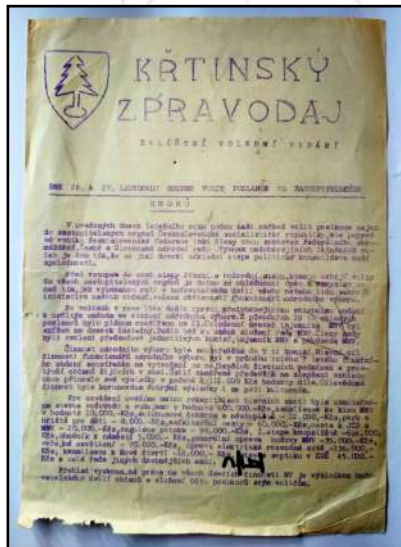
Věřím, že za těch deset let zpravodaj prokázal, že své místo mezi místními sdělovacími prostředky má. Postupně se ukázalo, že nejvhodnějším režimem jsou tři čísla do roka, tedy jednou za čtyři měsíce, tak, aby vyšel poprvé po vánočních a novoročních svátcích, podruhé na konci školního roku a potřetí po největších podzimních akcích, jako je Den Křtin a Křtinská padesátka. Nízká frekvence vydávání také ovlivnila charakter obsahu: takový zpravodaj není vhodný pro diskuse a polemiky, ani pro krátkodobá aktuální sdělení. Spíše shrnuje vše, co se od posledního čísla odehrálo a co lze očekávat v následujících čtyřech měsících. Zvolili jsme formát A5. Ustoupili jsme také od reklam a upoutávek na drobné jednorázové akce, protože ty většinou nelze synchronizovat s aktuálním číslem zpravodaje.

Za těch deset let se objevil zpravodaj ve vašich schránkách **33** krát, o celkovém počtu **1146** stran. Summa summarum jsme do křtinských domácností dodali **10460** výtisků zpravodaje. Všechna čísla jsou navíc dostupná v elektronické podobě na internetových stránkách obce.

První číslo bylo vyrobeno amatérsky takřka na koleně. Pak se v redakčním týmu v roli sazeče a tiskaře krátce mihl Jiří Láznička starší a jeho štafetu převzal Jiří Láznička mladší. Nakonec se ukázalo, že nejjednodušší a nejpružnější je provést sazbu vlastními silami a na profesionální tiskárně ponechat jen tisk. Ten od roku 2015 zajišťuje Tiskárna Brázda v Hodoníně. Neodmyslitelnou součástí tvůrčího kolektivu je místostarosta, pan Emil Pásek, který se svými tiskařskými zkušenostmi po celou dobu zajišťuje korektury a předtiskovou kontrolu zpravodaje.

A hlavně ke kolektivu patří několik desítek pravidelných, občasných nebo jednorázových přispěvatelů, bez nichž by zpravodaj už dávno zanikl.

Nápad vydávat Křtinský zpravodaj nebyl přitom nijak originální. Pamětníci si jistě vzpomenou, že pod stejným názvem vycházely obecní noviny již mnohem dříve.

Zvláštní volební číslo Křtinského zpravodaje z listopadu 1971.

Obecní kronika vzpomíná, že v roce **1960** začal pravidelně, jednou měsíčně, vycházet **cyklostylovaný Křtinský zpravodaj**. O rok později ještě upřesnila: *"Do všech domácností byl dáván jednou měsíčně Křtinský zpravodaj (byl vydáván v nové úpravě). Po dobu žní byl vydáván žnový zpravodaj a dodáván do všech obcí v našem okrsku."*

Křtinský zpravodaj měl v té době podobu strojopisné dvojstrany formátu A4, kde jedna strana byla věnována programu místního kina na následující měsíc a druhá strana různým obecním aktualitám. Šéfredaktorem Křtinského zpravodaje byl tenkrát dr. Zdeněk Opletal (*pozdější obecní kronikář*) a tisk v Adamově zajišťovala paní Zdena Kadlecová. Hlavní motivací vydávání zpravodaje bylo zveřejňování programu kina.

V roce 1964 se kronika zmiňuje o zpravodaji naposledy a doplňuje, jak fungovala distribuce týdních aktualit:

"Pravidelně jednou za měsíc vycházely místní noviny - Křtinský zpravodaj. Každý pátek bývalo v místním rozhlasu rozhlasové okénko, prostřednictvím kterého byli občané seznamováni s nejdůležitějšími politickými, hospodářskými a kulturními událostmi."

Přesto, že v dalších letech se o něm již kronika nezmiňuje, zpravodaj vycházet nepřestal. Dokonce ani poté, co bylo v roce 1976 zrušeno kino, kvůli němuž původně začal vycházet. Poslední číslo starého zpravodaje vyšlo po volbách na jaře 1990. Mělo pět stran, sešitých kancelářskou sponkou. Toho roku se uzavřela jedna dlouhá kapitola poválečné historie a zdálo se, že obecní zpravodaj je přežitkem minulosti. Na radnici nastoupili noví představitelé obecní samosprávy, kteří třicetiletou historii jeho vydávání ukončili. Trvalo pak více, než dvacet dalších let, než byl Křtinský zpravodaj opět vzkříšen. V novém provedení a s novým obsahem. Půl století po vzniku původního zpravodaje bylo jeho vydávání obnoveno.

Je překvapivé, že z celé třicetileté historie původního Křtinského zpravodaje se nám podařilo dohledat jen dva exempláře speciálních volebních čísel z let 1971 a 1990. Kdybyste nějaký zapomenutý Křtinský zpravodaj z šedesátých, sedmdesátých, či osmdesátých let minulého století doma na půdě našli, budeme rádi, pokud nám jej ukážete.

Nový zpravodaj slaví deset let, spolu se starým překročil šedesátku. Ne všechno se podařilo podle našich představ, jistě ne každý článek vás zaujal, ale věřím, že jste si v každém čísle alespoň něco zajímavého našli a že pozitiva převažují. Nenaplnila se počáteční obava, že budeme muset záhy vydávání ukončit, protože nebude zájem ve zpravodaji publikovat. I když si autoři dávají hodně na čas a často se první příspěvky objeví teprve pár dní před uzávěrkou, obvykle máme nakonec problém je všechny do zpravodaje vměstnat. Proto se počet stran ve zpravodaji zvýšil z původních šestnácti na dvoj- až trojnásobek a rekordman z podzimu 2017 dosáhl dokonce dvaapadesáti stran. Velký počet přispěvatelů dává do budoucna naději, že mezi nimi jednou vyroste i nový šéfredaktor.

Děkuji všem redakčním kolegům za spolupráci a vám, čtenářům, za shovívavost a podporu a doufám, že nám ještě pár let zachováte přízeň.

Petr Švenda, šéfredaktor

Vlaštovičky

Dětská skupina Miniškolka Vlaštovičky ve Křtinách zahájila svůj provoz v září 2018 v přízemí rodinného domu u Drápelů. Nabízí pravidelnou péči pro děti od dvou let až do předškolního věku. Malá skupinka má kapacitu 10 dětí na den, od září 2020 jsme ji navýšili na maximálních 12 dětí na den. Otevřeno máme každý pracovní den. Děti mohou docházet i na dva dny v týdnu či nepravidelně, na adaptaci, postupné zvykání, či o prázdninách. Za dva roky provozu jsme uvítali už 50 dětí.

Můžeme se radovat i z toho, že naše služby byly oceněny Ministerstvem práce a sociálních věcí. Dobrovolně jsme se přihlásili do Auditů značky kvality dětských skupin. Dne 16. 7. 2020 si s námi auditorky prošly celý provoz, bedlivě sledovaly program a naši interakci s dětmi. Prostudovaly všechny naše dokumenty a vzájemnou spolupráci. Nakonec, k naší velké radosti, dostaly Vlaštovičky ocenění Značka kvality.

Značka kvality ukazuje, že oceněná dětská skupina nejen splňuje všechny zákonem dané povinnosti, ale poskytuje kvalitní péči, podporuje přirozený rozvoj, motivuje děti k samostatnosti a přistupuje k nim individuálně, rovnocenně, s láskou a citem. V Jihomoravském kraji, kde je skoro 200 dětských skupin, je jich zatím touto značkou oceněno sedm. Šest z Brna a křtinské Vlaštovičky.

V současné době si společně s dětmi užíváme podzimní program. Nejraději máme kalužiny, houby a podzimní listí, rádi si hrajeme v lese i na hřišti, ale sklízíme i brambory a řepu. Velkou výhodou je tu rodinný přístup, setkávání s babičkou a dědečkem a klidné zázemí s domácími zvířátky.

Jsme rádi, že pomáháme dětem k samostatnosti. Tak jako malým vlaštovkám, které postupně vylétají z hnízda. Pro některé jsme přestupní stanicí na zvyknutí před nástupem do státní školky, s některými se budeme setkávat i v tomto školním roce. Těšíme se na společné zážitky.

Veronika Zabadalová a Hana Drápelová

Jde do tuhého

Poprvé v novodobé historii Zpravodaje nepřišel tentokrát ze školy ani jediný příspěvek. Trochu jsem to čekal. Ve školství jde totiž do tuhého. Školní rok sotva začal a už zase zamrzl v novém kole distanční výuky.

I když je zvykem tuto situaci označovat jako covidové prázdniny, se skutečnými prázdninami to má pramálo společného. Pro učitele jde o velmi namáhavou práci, s nejistým výsledkem. Skutečnou třídu počítač nenahradí. Z vlastní zkušenosti vím, jak je technicky obtížné uspořádat počítačovou videokonferenci třeba jen pro čtyři účastníky. Je proto těžké si představit, jak to funguje, když takto komunikuje půl třídy malých školáků. Ani pro rodiče, bez jejichž spolupráce by to fungovat nemohlo, to není žádná výhra, o dětech nemluvě.

Přejme jim všem, aby se výuka co nejrychleji vrátila k osvědčeným diktátům, písemkám, zkouškám před tabulí, poznámkám do žákovské, hudební výchově a k tělocviku.

Šéfredaktor

Výzva pamětníkům

Pro připravovanou publikaci o historii křtinských škol
se na vás obracím s prosbou o poskytnutí jakýchkoli
památek, případně vzpomínek

na

KŘTINSKÉ ŠKOLSTVÍ

Zejména z období první republiky, války a poválečného období
(staré fotografie školních budov, dávných učitelů i žáků,
stará školní vysvědčení neboli školní zprávy, staré penály a podobně).

Veškeré zapůjčené materiály po ofotografování vrátím.

Petr Švenda, kronikář

Činnost místní organizace STP Křtiny

Naš spolek existuje ve Křtinách asi 30 roků a sdružuje členy ze Křtin, Habrůvky, Březiny, Bukoviny a Bukovinky. V r. 2014 převzala spolek paní Olga Belányiová. V té době nás bylo 30 členů, v současné době je nás již 96. Z toho největší část je právě ze Křtin.

Naše činnost je rozmanitá a přihlíží ke zdravotnímu stavu a věku členů. V letošním roce jsme naštvili 2x divadelní představení na zámku ve Křtinách, výstavu Inků v Brně, byli jsme se koupat v Aquaparku v Pasohlávkách, zajistili jsme našim členům rekreační pobyt ve Slatinicích u Olomouce a ve spolupráci s klubem seniorů jsme si prohlédli výstavu kamélií na zámku v Rájci.

Další činnost nám trochu zkomplikoval koronavirus. Měli jsme naplánován dvoudenní výlet na Karlštejn a Křivoklát. Zajištěn byl autobus, hotel i vstupy do hradů. Všechno jsme museli zrušit vzhledem k uzavření hradů i hotelů.

Přesto jsme ale hned po rozvolnění situace navštívili zámek v Blansku s výstavou starých panenek, i když jsme museli jet vlakem.

Cesta vlakem se nám zalíbila a už při cestě zpět jsme začali plánovat cestu vlakem do Prahy. Místopředsedkyně paní Kleskeňová zajistila jízdenky a hotel a 4. srpna 2020 jsme ráno nastoupili do vlaku. Přes počáteční problém, kdy nám Regio Jet prodal místenky do vagonu, který nebyl k vlaku připojen a taky to vypadalo, že nám 2 dny propřeší, se výlet velice vydařil. Místa se našla v jiném vagonu a přišlo jen málo, asi hodinu. První den jsme navštívili botanickou zahradu v Tróji a Vyšehrad. Druhý den, za krásného počasí, jsme si prohlédli Staroměstské náměstí s orlojem, Staré město, kapli Betlémskou, přes Karlův most jsme došli na Malou stranu. Odtud jsme se přemístili k Vltavě a absolvovali jsme krásnou hodinovou projížďku vyhlídkovou lodí. Ještě jsme zajeli tramvají podívat se k Národnímu divadlu. A pak už značně unavení zpět vlakem domů. Výlet vlakem si určitě ještě zopakujeme, všichni účastníci byli nadšeni.

Na závěr bychom se chtěli zmínit ještě o jedné velice vydařené akci. Osmnáct našich členů se v září zúčastnilo týdenního pobytu na Šumavě v Srní v hotelu Vydra. Zájezd pořádal STP Rájec a pro většinu to byla

náhrada za rekreaci v Tatrách. Nelitoval toho určitě nikdo. Celý týden jsme měli k dispozici autobus a tak jsme toho hodně viděli. Byli jsme v Táboře, na hradech Rabí, Kašperk a Velhartice. Navštívili jsme Sušici, Kašperské Hory, Železnou Rudu, Špičák, Kvildu i Modravu. Viděli jsme skleněný oltář v Dobré Vodě u Hartmanic, vlky ve výběhu v Srní i Černé jezero. Ti, co jim nedělá chůze příliš problémy, nachodili za týden přes 60 km na vycházkách kolem Vydry, Srní a na Tříjezerní slati. Ani kultura nezůstala pozadu, na závěr pobytu jsme si v hotelu i zazpívali a zatančili při živé hudbě a hodně se nasmáli.

Rádi bychom podobný zájezd v příštím roce zkusili uskutečnit sami. A bylo by to asi do Chlumce u Třeboně. Snad nám to koronavirus dovolí.

Za STP Křtiny O.Belanyiová a M. Kleskeňová

STP - Zámek v Blansku.

STP - Praha, před hotelem Globus.

STP - Před hotelem Vydra v Srní.

Křtinská padesátka

Tento způsob průběhu letošního roku zdá se mi poněkud nešťastný Než se pustím do Křtinské padesátky, musím ještě krátce zmínit akce, které jsme jako Sokolové každoročně organizovali a které uskutečněny nebyly.

První akce, kterou jsme měli v plánu uskutečnit, byl „**Jarní sokolský výlet**“, který byl přeplánován na 16. května. Bohužel v tomto období přetrvávala stále nepřehledná a vážná pandemická situace. Několikrát jsme se sešli a plán jsme diskutovali. Pravděpodobně bychom neporušili žádné z platných nařízení, ale nakonec jsme se rozhodli že budeme zodpovědní a od organizování této akce upustíme.

Druhou akcí, kterou jsme neuskutečnili a která nás velmi mrzí, byl již tradiční **4. ročník Křtinského turnaje v malé kopané**, který se měl uskutečnit 1. srpna. I když byl termín v relativně klidnějším období prázdnin, situace kolem covid-19 ovlivnila počet přihlášených týmů a potíže se sestavou měl nakonec i křtinský tým ...

Nejvíce nás ale mrzí, že jsme po dlouhých diskusích a úvahách zrušili **6. ročník Dětského cyklozávodu**. Důvodem nakonec byla obava z vysoké koncentrace závodníků a jejich doprovodů v prostoru startu a cíle. Nechtěli jsme zapříčinit zavlečení nákazy do školy na začátku školního roku.

Za neuskutečněné akce se omlouváme, ale jsme přesvědčeni o tom, že jsme se nakonec rozhodli zodpovědně a správně.

Jednou z mála uskutečněných akcí se nakonec stala **Křtinská padesátka**. Akce, nad kterou drží záštitu Městys Křtiny a na které se podílí společně několik křtinských spolků. Rozhodování, zda uskutečnit nebo ne, probíhalo v několika vlnách, kdy jsme chtěli jednou akci zrušit, podruhé jsme naopak hledali cesty jak pochod uskutečnit. Nakonec jsme společně vymysleli „**bezkontaktní**“ formu registrace a tak se jubilejní 30. ročník našeho tradičního pochodu uskutečnil. Že to bylo rozhodnutí správné, nám potvrdil velmi hezký sobotní den, který se až zázračně „vklínil“ mezi nepříjemný pátek a strašlivou neděli, ve které se živly, vítr a déšť, vyřádily nadmíru nepříznivě.

A když už před námi byl ten jubilejní ročník, jaká by to byla oslava, pokud bychom neumožnili těm nejstatečnějším, sáhnout si na dno svých fyzických i psychických sil a absolvovat trasu celých **100km**? Na start se postavili tři borci. Dva tradiční účastníky, Jirku Valu z Babic a křtinského Tomáše Zedníčka, doplnil tentokrát borec z Křepic, Petr Kratochvila. Je nám velkým potěšením, že jsme jim všem třem mohli symbolicky a bezkontaktně potřást rukou za úspěšné absolvování této velmi náročné trati.

Náročnou trasu **50km** absolvovalo 14 účastníků. Zde je zajímavé připomenout dvě křtinské sportovkyně Míšu a Lucku, které si úspěšně „stříhly“ spolu se stovkaři noční trasu a také musíme zmínit dva běžce, Petra a Vaška, kteří tuto trasu zdolali ve vynikajícím čase 6h 45min.

Trasu **40km** absolvovali 4 účastníci, trasu **30km** zvládlo 39 účastníků, trasu **25km** úspěšně zdolalo 37 účastníků, oblíbenou trasu **17km** absolvovalo 49 turistů.

Na nejúspěšnější rodinnou trasu **10km**, která byla letos zpestřena opékáním špekáčků v Arboretu, se vydalo 125 účastníků, zejména rodičů a dětí.

Celkem tedy **274 účastníků** (není to chybný součet, několik přihlášek se nám totiž vrátilo bez identifikace trasy).

Všem účastníkům gratulujeme za sportovní výkon, který snad i přispěl k posílení organismu a tím i k větší odolnosti proti nepříjemnému, neviditelnému nepříteli, který se zákeřně usídlil všude kolem nás.

Děkujeme také všem „bezkontaktním“ organizátorům, Skautům, Sokolům, Šachistům, Pionýrům a jak už to bývá na všech našich spolkových akcích, děkujeme zejména všudypřítomným hasičům.

Zachovejte přízeň křtinským spolkům a pojďte s námi opět na nějakou společnou akci, doufejme již v lepších časech.

Vítek Opletal

Nápad uspořádat padesátku "bezkontaktně" zdaleka nespočíval jen v zjednodušené registraci. Do poslední chvíle probíhaly přípravy tak, jako by měla proběhnout standardním způsobem. Když bylo rozhodnuto, že padesátka proběhne jinak, bylo třeba celou organizaci pečlivě přebudovat a připravit vše tak, aby akce mohla proběhnout bezkontaktně. Byl to nový zážitek a možná, že leccos z letošních zkušeností promítneme i do příštích ročníků.

I tak jsme padesátku stihli v posledním možném termínu před vyhlášením nouzového stavu. O týden později měl proběhnout tradiční turistický pochod v Rudici. Ten už neproběhl. Organizátoři jej museli zrušit. Přesto se redakci podařilo zjistit, že skalní jádro příznivců jejich pochodu se přece jen individuálně na trasu vydalo. Pro změnu v protisměru. Ostatně, i my jsme si trasu jejich pochodu individuálně prošli. Bez diplomů, ale zato za krásného počasí.

Redakce

Pátek večer: startovní čára stovkařů

Absolventky noční padesátky

První stovkař v cíli (ten bez trenek).

Bezkontaktní start: žádní pořadatelé, žádné fronty.

Najděte čtyři rozdíly! (Správná odpověď: 50 km, 6:45 hod., jednomu v cíli chybí brýle, druhému boty.)

Zbylí stovkaři v cíli.

Foto: Vítek Opletal + redakce

Skautská úderka u kontroly na Holštejně: za 30 let Skautu 300 km pochodu (4x50+100).

Silvestrovská havaj párty

Letos je to již třináct let, co se 23. července pořádá tato skvělá akce, která propojuje všechny generace. Zpočátku to ale vypadalo, že třináctka přináší smůlu. Ještě začátkem léta se vůbec nevědělo, zda budou moc Křtinští oslavit svého letního silvestra. Mohla za to nejen koronavirová situace, ale především plánovaná rekonstrukce křtinského koupaliště.

Naštěstí se vir počátkem léta uklidnil a rekonstrukce se o něco zdržela, a tak se mohlo začít s plánováním. Přizpůsobily se soutěže, zprovoznily toalety, elektřina. Zuzka Kosíková přislíbila zajistit občerstvení a ve čtvrtek 23. července bylo vše přichystáno.

V krásném letním odpoledni se na koupališti sešla celá řada návštěvníků. Děti se vrhly na soutěže, dospělí pak na grilované párečky. Všichni se náramně bavili. S přibývajícím večerem děti a jejich rodiče vystřídali ti, kteří si přišli zatančit. K tomu jim hrála skupina Smaragd. O půlnoci proběhl tradiční připitek a ohňostroj. A pak se opět hrálo, tančilo, zpívalo... Prostě tak, jak to na silvestra má být.

Přeji všem, aby si takto vesele užili i tu letošní pravou silvestrovskou noc.

Marcela Kuchyňková

Koncert Žalmana

Byli jsme v létě požádáni sousední obcí Bukovina, zda bychom místo nich neuspořádali koncert folkové skupiny Žalman a spol. Po zvážení možností jsme se rozhodli, že koncert uspořádáme jako benefiční a jeho výtěžek věnujeme na obnovu křtinských varhan. Oslovil jsem pana ředitele Správy jeskyní ČR, který nám zdarma poskytl prostory jeskyně Výpustek a koncert se ve spolupráci s farním úřadem, zaměstnanci Výpustku a dalšími podařilo uskutečnit. Na koncertu byl přítomen také pan opat premonstrátského kláštera v Nové Říši, Marián Kosík. Ti kdo přišli, určitě nelitovali. Celý výnos koncertu ve výši 22 tisíc Kč, byl věnován křtinskému kostelu na obnovu varhan.

Starosta

Nový dopravní automobil SDH Křtiny

Křtinští hasiči se na Dni Křtin pochlubili novým automobilem a již také hlásí první ostrý výjezd, dne 4. října 2020 v 7:14, k vyvrácenému stromu za pivovarem.

Jedná se o osobní dopravní automobil značky **Fiat Ducato**. Byl přihlášen do vlastnictví městysu 3. září 2020. Má 9 míst k sezení, motor o objemu 2,3l, výkon 103 kW, max. rychlost 153 km/hod, spotřebu 6,8l/100km, palivo nafta + Adblue. Emisní norma euro 6. Hmotnost do 3500kg.

Označení na boku **DA-L1Z** znamená:

DA - Dopravní automobil; **L** - hmotnostní kategorie do 3500kg;

1 – městský provoz; **Z** - provedení základní

Dopravní automobil má momentálně základní výbavu danou zákonem a postupně do něj budeme stěhovat věci ze starého vozidla Peugeot Boxer (z roku 1995, 8 místný, najeto 320 000 km).

K získání nového automobilu je samozřejmě nutné absolvovat předepsaný postup:

1. Někdo - v tomto případě ministerstvo vnitra - vyhlásí dotační program (duben 2019)
2. Pak se podává žádost
3. Hasičský záchranný sbor žádost vyhodnotí a přidělí bodové hodnocení žádosti.
4. Pak se čeká (do září 2019), jestli hodnocení bude stačit na umístění v seznamu žadatelů na místě, které je v pořadí dostatečně vysoko na to, aby vyšly peníze na čerpání dotace. V našem případě, jak je vidět, to vyšlo.
5. Do března 2020 se musí dodat technické podmínky na hasičský záchranný sbor kraje a následně na generální ředitelství.
6. Pak se provede registrace akce.
7. Dále se musí oslovit minimálně 3 dodavatelé a vyhodnotit nabídky.
8. Pak se čeká na dodání vozu.
9. Na konec se samozřejmě vypisuje vyhodnocení akce.

To je pouze stručný seznam. Těch úředních úkonů je více. Bylo to tedy celkem hodně papírování, které z větší části leželo na bedrech místního úřadu, ale bylo to zvládnuto s přehledem.

Celková cena vozu:	903 386 Kč
Dotace MV:	450 000 Kč
Dotace JmK:	300 000 Kč
Dofinancování z městysu:	153 386 Kč

Samozřejmě děkujeme všem institucím, které se podílely na financování nového dopravního automobilu, jenž je, mimochodem, prvním úplně novým motorovým vozidlem v historii křtinských hasičů.

Petr Matuška

Poznámka redakce: článek přišel až po uzávěrce. Fotografii automobilu proto najdete až na předposlední stránce.

Společně to dokážeme

Heslo, které od března znělo českou společností, se stalo i mottem letošního Dne Křtin. Samozřejmě, že letošní epidemiologická situace ovlivnila jak přípravy, tak průběh samotné akce. Přesto, nebo možná právě proto, patřil letošní ročník k těm velmi vydařeným.

V průběhu soboty a neděle proběhla celá řada tradičních akcí – jarmark, spolkový závod, fotbalový zápas svobodných proti ženatým, vystoupení žáků MŠ a ZŠ Křtiny. Hudební program na pódiu pak doplnila vystoupení Křtinské chasy a děvčat ze ZUŠ Adamov, vše pod vedením Kristýny Jelínkové. V 1. patře Spolkového domu si mohli návštěvníci prohlédnout zdařilé práce žáků naší školy.

Připomněli jsme si také mnohá výročí. V dopoledním programu to bylo dvacet let od otevření nové školní budovy ve Křtinách. Zazněla zde nejen historie školních budov, ale i jména některých pedagogů. Paní učitelce Giblové pak byla předána kytice, protože letos zahájila již 38. ročník své učitelské kariery na naší základní škole, čímž se stala absolutní rekordmankou v celé téměř čtyřsetleté psané historii křtinského školství. Překonala i takové vytrvalce, jako byl v minulém století Vlastimír Klimeš a v předminulém Sigmund Marhofský.

Třicet let od obnovení Skautského střediska Křtiny si mohli návštěvníci připomenout jednak prohlídkou skautské klubovny, jednak výstavou ve Spolkovém domě. Večer pak pro všechny současné i bývalé členy skautského střediska vzplál slavnostní oheň. Zde zazněla spousta historek, humorných, dobrodružných i vážnějších. Vždyť za třicet let toho křtinskí skauti zažili opravdu mnoho.

Třetí výročí bylo dokonce padesátileté! Letos oslavil pěvecký sbor Kantila padesát let své existence. A tak se v nedělní podvečer konal v ambitech křtinského chrámu slavnostní koncert pod vedením dirigenta Lukáše Sotoláře. Zazněly ty nejkrásnější a nejznámější písně, které měla Kantila ve svém repertoáru, a zaspívat si přišli nejen současní, ale i její bývalí členové. Předtím byla ještě v parku pod farou slavnostně odhalena lavička, věnovaná památce pana děkana Prnky.

Koncert Kantily byl tak slavnostní tečkou za Dnem Křtin 2020.

Marcela Kuchyňková

Foto: Marcela Kuchynková + obec + redakce

Královská muzika + dívky z chasy = umělci a jejich múzy.

Srážka s úředním šimlem

Titulek článku by mohl napovědět, že na řadě bude určitý sebezpyt nebo sypání si popela na hlavu, protože občas bývají úřední jednání nesnadná. Snad někdy jindy. Teď se pokusím zavzpomínat na letošní spolkový závod, „srážka s úředním šimlem“ byl totiž jeho podtitul.

Možná si vzpomínáte, že v loňském roce se stala věc, na kterou by si nikdo nevsadil ani zlámanou grešli – závod vyhrál úřad městysu. Bylo tedy výsadním právem úřadu připravit závod letošní. Štafetová podoba závodu se osvědčila i v minulých ročnících, proto ani ten letošní neměl být jiný. Po dlouhém plánování se snad podařilo sestavit vyváženou podobu utkání. Jednotlivé disciplíny kopírovaly běžné situace, se kterými se na úřadě setkáte dnes a denně (no téměř).

Prostřednictvím své knihovny úřad dlouhodobě podporuje rozvoj čtení a zájem o knihy vůbec. Hned při první disciplíně museli soutěžící navštívit knihovnu, protože to byli vášniví čtenáři, museli odnést k vrácení plný koš knih a stejný si půjčit.

Úřad řeší věci první, ale i poslední. Městys je zřizovatelem a správcem hřbitova. Úkolem našich soutěžících tedy bylo sestavit náhrobní kámen (pravdou je, že výhodu měli ti, kteří jsou zvyklí skládat puzzle nebo tangram).

Následovaly veřejně prospěšné práce v podobě zametání náměstí. Soutěžící se velmi činili, budeme doufat, že si to nebudou muset v budoucnu vyzkoušet i naostro.

Čtvrtý úkol měl být oddechový, ale ukázal se prubířským kamenem. A přitom vycházel z dnes tolik oblíbené činnosti a to sestavování rodokmenů (matrika by mohla vyprávět). Copak otázky typu, kdo mi jsou: „*tchán ženy bratra mé babičky*“ nebo „*syn a snacha sestřina pradědečka z matčiny strany*“, jsou tak složité ???

Poslední pátý úkol se nesl v duchu zásady „*razítko na všechno*“. Z minulých ročníků Dnů Křtin existuje již 12 památečních razítek (to letošní je třinácté). Soutěžící museli razítka otisknout ve správném pořadí od nejstaršího po nejmladší. Věřte nebo ne, tvrdým oříškem, který soutěžící obíral o drahocenné vteřinky, bylo razítko z ročníku 2018, na kterém oproti ostatním není uvedeno datum, ale pouze text: „100. výročí založení ČSR“.

Sedmého ročníku spolkového závodu se zúčastnilo sedm týmů. Všechny se do boje pustily s obrovským nasazením a zápalem. Jak už to tak bývá, vyhrát a své jméno na věky věků vetknout na putovní pohár může pouze jeden. Jaké překvapení: letos vyhráli SKAUTI ze Křtin. Vítězům blahopřejeme a ostatním soutěžícím děkujeme!!!

Jak bude vypadat osmý ročník spolkového závodu si v této chvíli zhruba pět týdnů po tom sedmém asi nikdo nedovede představit. Ocitli jsme se uprostřed úplně jiného závodu, těžšího, složitějšího a daleko smutnějšího. Už nehrajeme o vítězství, ale pouze o to úplně neprohrát. Je to vlastně taky spolkový závod, co na tom, že má jen jeden tým - všichni spolu. Možná, až si skutečně uvědomíme, že tentokrát to opravdu zvládneme jedinečně společně, uvidíme cílovou pásku, za kterou se blýská na lepší časy, třeba zrovna na příští spolkový závod.

Anita Ruby

Obnovení skautingu ve Křtinách

Letos je tomu právě 30 let od posledního obnovení skautingu ve Křtinách. Pro nezasvěcené si dovoluji krátkou odbočku ke kořenům skautingu.

Světový skauting začínal vznikat postupnými kroky s idejemi návratu člověka k přírodě a byl spjat se jmény, jako byl spisovatel Ernest Thompson Seton a armádní důstojník Robert Baden-Powel. Za oficiální začátek světového skautingu je považován rok 1908 v Anglii. Od této doby se skauting začal masově šířit do celého světa.

Se zrodem českého skautingu je spjata jméno učitele tělocviku Antonína Bejamina Svojsíka a rok 1911, tedy ještě za doby Rakousko-Uherska. Tohoto roku A. B. Svojsík navštívil Anglii, kde se nadchl skautskými ideály a po návratu začal propagovat skauting v českých zemích. A. B. Svojsík vytvořil osobitý pedagogický systém výchovy dětí ve volném čase. Následující prudký rozvoj skautingu u nás ukončil až rok 1940, kdy zastupující říšský protektor K. H. Frank vydal 28. října nařízení o rozpuštění Českého Junáka, tedy necelých 30 let od jeho založení.

K první obnově českého skautingu došlo až v roce 1945. Ale jen na krátké období do roku 1948, kdy byl Český Junák opět zakázán, tentokrát po necelých 3 letech od obnovení činnosti.

Ke druhé obnově skautingu v Československu došlo až za Pražského jara v roce 1968. Této obnovy jsem se již zúčastnil i já. Mládí jsem prožil v Rýmařově, prostředí hor Jeseníků. Vše začalo již na začátku roku 1968, kdy si nás, několik žáků 9. třídy ZŠ, vytipoval ředitel školy (sám velký turista a milovník hor) pro začlenění do výcviku na skautské vůdce. Bylo nás asi 10, kteří jsme dostali několikaměsíční výcvik pod vedením zkušených skautů z druhé vlny skautingu. Učili jsme se zálesáckým dovednostem, životu v přírodě a skautským ideálům. Skautský slib jsem po složení nováčkovské zkoušky složil již 28. června 1968. Je třeba si uvědomit, že jsme byli ve věku 14-15 let a hltali jsme knihy Foglara, Maye, Elstnera, Setona. Tedy knihy do té doby často zakázané, které se na krátkou dobu objevily na pultech knihkupectví. Knihy, tolik povzbuzující touhu po dobrodružství u chlapců v tomto věku. V létě toho roku jsme již začali vést své vlastní družiny jako skautští rádci a v následujícím roce prožili i 1. skautský tábor. Stihli jsme ještě prožít nádherné chvíle v přírodě a ve společnosti stejně smýšlejících kamarádů, ctících skautské hodnoty a ideály.

Bohužel, i tato fáze byla po necelých 3 letech násilně ukončena v roce 1970. Následovala velká frustrace, ale slíbili jsme si, že někdy v budoucnu, až to bude možné, se opět zapojíme do pokračování skautingu u nás.

Proto, když mne na začátku roku 1990 požádal Ivo Adámek – Ovi, jestli bych se neujal vybudování skautské organizace ve Křtinách, neváhal jsem ani minutu. V té době jsem pracoval jako cvičitel Sokola ve Křtinách a znal jsem tím pádem spoustu skvělých hochů, kteří se pro tuto činnost ideálně hodili. Většinou byli ve stejném věku, jako jsem byl já, když jsem se skautingem začínal. Tito Sokolíci se stali jádrem prvního skautského oddílu a později střediska Junáka Křtiny. Již v březnu se konal zakládající slavnostní oheň na Kamence, kterého se zúčastnili i někteří skautští činovníci z let dávno minulých. Za všechny bych jmenoval alespoň Ivo Adámka a Bedřicha Ludvíka. Přišli i rodiče mnohých skautů-zájemců o členství. Počet členů postupně narůstal. Vedle oddílu skautů vznikl postupně oddíl skautek, vlčat, světlušek a později roverů.

Začátky byly těžké. Neměli jsme žádný majetek, neměli jsme se kde scházet a hlavně, chyběli zkušení vůdci. Prakticky já jsem byl jediným, jak by se dnes řeklo „kvalifikovaným vůdcem s praxí“. Byla to velká odpovědnost a současně velká výzva. Co chybělo na jedné straně, na druhé straně nahrazovalo nadšení všech. Měli jsme jednu velkou výhodu – obrovskou podporu rodičů, místních firem a nově vznikajících živnostníků a nově vzniklé krajské rady Junáka. Výzkumná stanice ve Křtinách nám věnovala dřevěnou budovu skladu v lese za výzkumem, který jsme si svépomocí upravili na naši první klubovnu. To byl obrovský posun vpřed.

Následující rok po vzniku Junáka ve Křtinách jsme již organizovali první skautský tábor na Říčkách. S budováním tábora opět významně pomohli rodiče. Je třeba si uvědomit, že většina účastníků tábora byli žáci ZŠ nebo těsně po ní. Nicméně vlastní chod tábora si zajišťovali účastníci již sami – od sběru palivového dříví, přes vaření, organizování her, nočních hlídek apod. Mí synové dodnes na tábory a na skautskou činnost vzpomínají jako na jedno velké dobrodružství.

S odstupem času mohu říci, že se nám všem podařilo ve Křtinách obnovit ducha skautingu a postupně vychovat několik generací skautských vůdců. Do letoška prošlo skautskou organizací ve Křtinách přes 1000 členů a aktuálně je jich aktivních hodně přes 100. A většina z nich si do života odnáší nebo odnesla spoustu zážitků, znalostí a dovedností, a to nejen ve vztahu k přírodě, ale i k sobě navzájem.

Neboť jak řekl A. B. Svojsík: „**Největším metodickým objevem skautingu je družina, ve které se děti samy mezi sebou vychovávají pod vedením staršího kamaráda**“.

Někdo by se mohl ptát, koho dnes, v době moderních komunikačních technologií, může něco jako skautské ideály zajímat. Já si naopak myslím, že význam skautských idejí a jejich pozitivní dopad na mládež naopak rostou. Vždyť vše, co dnešní mládež dokáže odpoutat od tabletů, mobilů a facebooků, tedy od jakési virtuální reality, a přivést je do společnosti vrstevníků a přírody, tedy do reality skutečné, má nesmírný význam.

František Závada - Šárlí

Křtinský Skaut se za těch třicet let vypracoval k celorepublikové špičce. Už proto si zaslouží naše uznání všichni, kdo k tomuto úspěchu během tří desetiletí přispěli. Aby byla Šárlího vzpomínka úplná, dovolím si přidat pár slov o předchozích dvou etapách skautingu ve Křtinách:

O té první, "svojsíkovské", již mnoho nevíme. Náčelníkem křtinské organizace Junáka, která vznikla kolem roku 1925, byl Zdeněk Farlík starší. S koncem první republiky a nástupem fašismu jeho Junák zanikl.

V září 1968 - paradoxně až po 21. srpnu - se obnovení Junáka ujala skupina mladých, většinou zaměstnanců Výzkumu, kteří dosud organizovali pro své děti zaměstnanecké tábory. Do jejich čela se postavil ing. Ivo "Ovi" Adámek, dívčí oddíly vedla Ivona Radová. První organizační schůzka proběhla u dřevěného seníku v bývalé lichtenštejnské lesní školce u Březové aleje, první oheň vzplál o něco později na Habrovsku (na horním okraji lesa naproti Mramorce) a slibové ohně pak hořivaly "U smrku", v úzkém údolíčku za Výzkumem. Jako klubovnu užívali stejné výzkumácké skladiště v lese, o kterém se zmiňuje Šárlí. V následujících dvou letech 1969 a 1970 proběhly dva nádherné a dobrodružné letní tábory, jež zařídil Jiří "Bobul" Kruch, první u Mácova mlýna na Želetavce a druhý na Vysočině u Stonařova. Druhým táborem Junák skončil. Organizace byla zrušena a my, mladí skautíci, jsme osiřeli. Marně jsme ze setrvačnosti a vzdoru chodili dál do klubovny za Výzkumem, žádný program už nás tam nečekal.

Tehdy si někteří z našich vůdců uvědomili, že to, co v Junáku dělali, dělali především pro nás. Překousli proto hrdost a zklamání, odložili ideologii a znovu se bezprizorního žactva ujali. Dál rozvíjeli junácký přístup k životu, ať už pod hlavičkou Sokola nebo Pionýra. Díky tomu nezačínal o dvacet let později obnovený křtinský Skaut od úplné nuly. Tradice junáckého vztahu k přírodě mezi mládeží přetrvávala. Za to jim patří poděkování. Zejména "Starému Dubovi" Mírku Dresslerovi staršímu, Ivoně Radové, Bědovi Ludvíkovi a "Sněhurkovi" Hynku Pavelkovi staršímu. Dělali to pro nás a pro budoucnost.

Petr Švenda, Junák 68

Oslavy 30 let obnoveného skauského střediska ve Křtinách

Jak je v naší vesnici tradicí, i letos proběhl Den Křtin. Akce oslavující naši vesnici a aktivitu našich spolků. Letos byl tento den o to speciálnějším pro nás, skauty. Letos slavíme 30 let činnosti od našeho obnovení v roce 1990. Celý den Křtin byl prostoupen touto událostí. Za své zásluhy pro výchovu mládeže byl naším starostou Františkem Novotným oceněn František Závada, který byl prvním vedoucím obnoveného střediska, další bývalý vůdce střediska Zbyněk Drápela a jeho manželka Hana, kteří svůj celý život spojili s výchovou dalších generací skautů a skautek. Posledním oceněným byl bývalý vůdce střediska Petr Zapletal. Během jeho vedení se naše členská základna rozrostla z cca 50 na 150 členů.

Během celého dne byla v Spolkovém sále výstava, která mapovala fotkami, dobovými materiály a filmy z táborů průřez oněch 30 let. Výstavu i přes omezení z důvodu epidemiologické situace navštívilo mnoho návštěvníků, především bývalí členové, kteří s sebou vzali celé rodiny, aby s nimi zavzpomínali na svoje dětství. Celá akce byla velice povedená.

Den byl zakončen slavnostním ohněm v zámeckém parku, s debatou již zmiňovaných bývalých vůdců střediska, které doplnil náš aktuální vůdce Štefan Pindák.

Tolik historek, zajímavých příběhů a dobových informací, které nám tyto osobnosti našeho střediska předaly, to by stálo na napsání knihy. Bylo to krásné a obohacující. Lépe tento den nemohl být zakončen.

Jakub Zoblivý

Foto: Marcela Kuchyňková

**30. skautský tábor vlčat a světlušek na Říčkách u Milušky, ve dnech 1.-12. července 2020
"Kouzelný"**

**30. skautský tábor starších na Říčkách u Milušky, ve dnech 8.-25. července 2020
"Cesta kolem světa za 80 dní"**

Sborová padesátka

Křtinská Kantila má padesát a protože slíbený článek o její historii se cestou do redakce někde zatoulal, připomeňme si alespoň krátce, kde vzala Kantila počátek. Kantila nespadla na počátku sedmdesátých let minulého století s nebe. Tradice sborového zpěvu je ve Křtinách mnohem, mnohem delší. Lze celkem logicky předpokládat, že chrámový sbor má přinejmenším stejně dlouhou historii, jako sám kostel, tedy více, než 250 let, byť pro to nejsou žádné písemné doklady.

První písemný důkaz existence pěveckého sboru ve Křtinách pochází až z 6. července 1888. Tehdy, v rámci biskupské visitace, zapěl místní pěvecký sbor skladby *"Ecce sacerdos magnus"* (osmihlasý! sbor Antona Brucknera), *"To deň"* Jána Levoslava Belly a Bendlův *"Slavnostní sbor"*. Sbormistrem byl v té době pravděpodobně nadučitel Mikuláš Kalina. Zejména Bellův majestátní hymnus *"To deň, ktorýž učinil pán"* patřil patrně k základnímu sborovému repertoáru, protože ještě o čtrnáct let později, 13. července 1902, znovu zazněl při svěcení nové školy.

Sborová tradice pokračovala i za první republiky v podobě sboru *"Lumír"*, který ve dvacátých letech vedl odborný učitel měšťanské školy Jaroslav Černý, později také Karel Rumpel, jenž řídil v pátek 17. září 1937 smíšený sbor během trizny za zemřelého presidenta Masaryka.

Ale nejen ve Křtinách se sborovému zpěvu dařilo. Překvapující vystoupení nového pěveckého sboru *"Havlíček"* z Bukovinky pod vedením tamního učitele Františka Chudáčka označil v roce 1934 ředitel měšťanky Alois Culek v školní kronice za *"vrchol sborového zpěvu, jenž ve Křtinách kdy byl podán"*.

Existuje také poválečná fotografie, na níž je zachycen smíšený pěvecký sbor pod vedením Zdeňka Farlíka staršího.

V šedesátých letech tradice sborového zpěvu krátce utichla, což vedlo v roce 1970 k položení základního kamene budoucí Kantily, *Smíšeného pěveckého sboru Českého svazu žen*, z iniciativy paní Teresie Farlíkové a dalších členek svazu.

Jako pamětník začátku tohoto sboru dovoluji si připomenout, že v nejstarších dobách probíhaly sborové zkoušky pod vedením ing. Aloise Švendy v budově MNV, nejprve v místnosti, kde je dnes obecní knihovna. O rok později se přesunuly do přízemní obřadní síně. Tam zkoušelo zhruba 25 zpěváků jednou týdně za pomoci obecního harmonia, toho, co dnes stojí v zasedací síni v patře. Mnoho zpěváků neznalo noty, takže se museli každou skladbu naučit z paměti. V repertoáru se objevila Suchoňova *Aká si mi krásná*, Janáčkovy *Ukvalské písně (Ondráš, Na tych fojtových lukách, Ty ukvalský kostelíčku)* a spousta dalších písniček, z nichž mnohé zazněly i letos o Dni Křtin, během jubilejního koncertu v ambitech.

První veřejné vystoupení sboru se uskutečnilo v pátek 8. května 1970, v rámci slavnostního zasedání MNV, v předvečer 25. výročí osvobození Křtin.

Petr Švenda, bývalý člen sboru

ZAPIŠTE SI

Služby zubní pohotovosti

Listopad

1.11.	MDDr. Fojtíková Veronika Rájec, Zdrav. středisko	516 432 138
7.11.	MUDr. Grenarová Marie Blansko, Vodní 5B	724 081 182
8.11.	MUDr. Grénarová Magda Boskovice, Růžové nám. 16	774 710 550
14.11.	Dr. Giryeva Halyna Boskovice, Lidická 8	516 454 338
15.11.	MUDr. Hanáková Jitka Blansko, Pražská 1b	516 418 788
17.11.	MUDr. Havlová Petra Blansko, Pražská 1b	721 425 074
21.11.	MUDr. Beranová Alžběta Blansko, Gellhornova 9	735 056 656
22.11.	MUDr. Hosová Eva Rájec, Zdrav. středisko	516 432 138
28.11.	MUDr. Hošák Břetislav Adamov, U Kostela 4	516 446 428
29.11.	MUDr. Hošáková Kateřina Adamov, U Kostela 4	516 446 428

Prosinec

5.12.	MUDr. Houdková Radka Blansko, Pražská 1b	731 144 155
6.12.	MUDr. Chatrný Martin Boskovice, Lidická 8	516 454 338
12.12.	MUDr. Jaklová Eva Boskovice, Smetanova 24	516 454 046
13.12.	MDDr. Janáč Jiří vBoskovice, Lidická 10	537 021 289
19.12.	MDDr. Javorská Aneta Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 455
20.12.	MUDr. Jílková Stanislava Rájec, Ol. Blažka 145	516 410 786
24.12.	MUDr. Kopáčková Drahomíra Letovice, A. Krejčího 1a	516 474 369
25.12.	MDDr. Koudelková Dagmar Blansko, Pražská 1b	778 168 741
26.12.	MUDr. Kraml Pavel Boskovice, Růžové nám. 16	733 644 499
27.12.	MUDr. Křížová Romana Knínice u Boskovic, 330	774 844 735

Pro další měsíce nebyly služby v době uzávěrky zpravodaje známy.

Mimo výše uvedenou dobu je služba zajištěna v Brně, Úrazová nemocnice, Ponávka 6, tel. 545 538 111.

Úrazová nemocnice v Brně, Ponávka 6, tel. 545 538 111 službu zajišťuje ve všední dny od 18.00 hodin do 24.00 hodin. O sobotách, nedělích a svátcích od 8.00 hodin do 20.00 hodin.

Záhada, zvaná Buřík

V minulém čísle zpravodaje jsme v článku **Vyhánění do stáda** uvedli informaci ze vzpomínek soudního rady Páska, říkající, že poslední obecní pastýř se jmenoval Buřík. Jediný Buřík, který tehdy přicházel v úvahu, byl habrovský občan Václav Buřík, který se v roce 1856 narodil a v roce 1893 oženil, obojí v Habrůvce. V oddací matrice je uveden jako nádeník.

Nebyl by důvod panu radovi nevěřit, že to byl náš pastýř, kdyby ovšem stejná matrika na jiném místě neprozradila, že ještě v roce 1889 žil přímo v centru Křtin skutečný oficiální obecní pastýř Jan Brázdil. V tom roce pochoval manželku a oženil syna.

Jan Brázdil, staříčkový obecní pastýř, žil během své pastýřské služby v obecním domku č.p. 65. Tohle číslo patří dnes Spolkovému domu. Na jeho místě, zhruba tam, kde je dnes hlavní vchod, stával kdysi malý obecní domek, který nejspíš sloužil jako obecní pastouška, tedy něco jako obecní *sociální bydlení* a jeho obyvatelé se hojně střídali. Domek byl v roce 1901 stržen a na jeho místě vyrostla dolní škola. Těsně před stržením byl uváděn jako obydlí obecního strážníka.

Zdá se tedy, že když pan rada kolem roku 1950 sepisoval své paměti, vzpomínka, stará tehdy již 60 let, trošičku vybledla a on omylem zaměnil ve svém textu příjmení Buřík a Brázdil.

Nebo že bychom měli pastýře dva? A pak, že ve Křtinách nejsou žádné záhady.

Redakce

Slovo pana rady: Bukovský kopec

Posledně nám pan soudní rada Ferdinand Pásek prozradil, jak skončila kolem roku 1890 obecní pastva na Bukovském kopci. Ve svých pamětech pokračuje:

... Naproti tomu se uvažovalo, jak bukovský kopec, pokud sahá obecní vlastnictví, zúrodnit. To vedlo k osázení akaty a během několika let akaty se ujal a daly Křtinám pěkný vzhled a příjemnou akatovou vůni. Postupně se začalo tam i stavět, hlavně po první světové válce, z které doby pocházejí ty pěkné rodinné domky.

Hořejší část bukovského kopce má dokonce vzhled lesa. Je osázená bory, které tam jsou asi od r. 1900. V r. 1904 jsem je ukazoval tříletému synovci Emilovi Páskovi a připomněl jsem mu, aby si to pamatoval, že ty borečky jsou tak staré, jak je on. ... Také stráň bukovského kopce před novým zámkem měla tehdy mladé smrčky.

V tomto krátkém popisu je ukryta celá řada zajímavých informací.

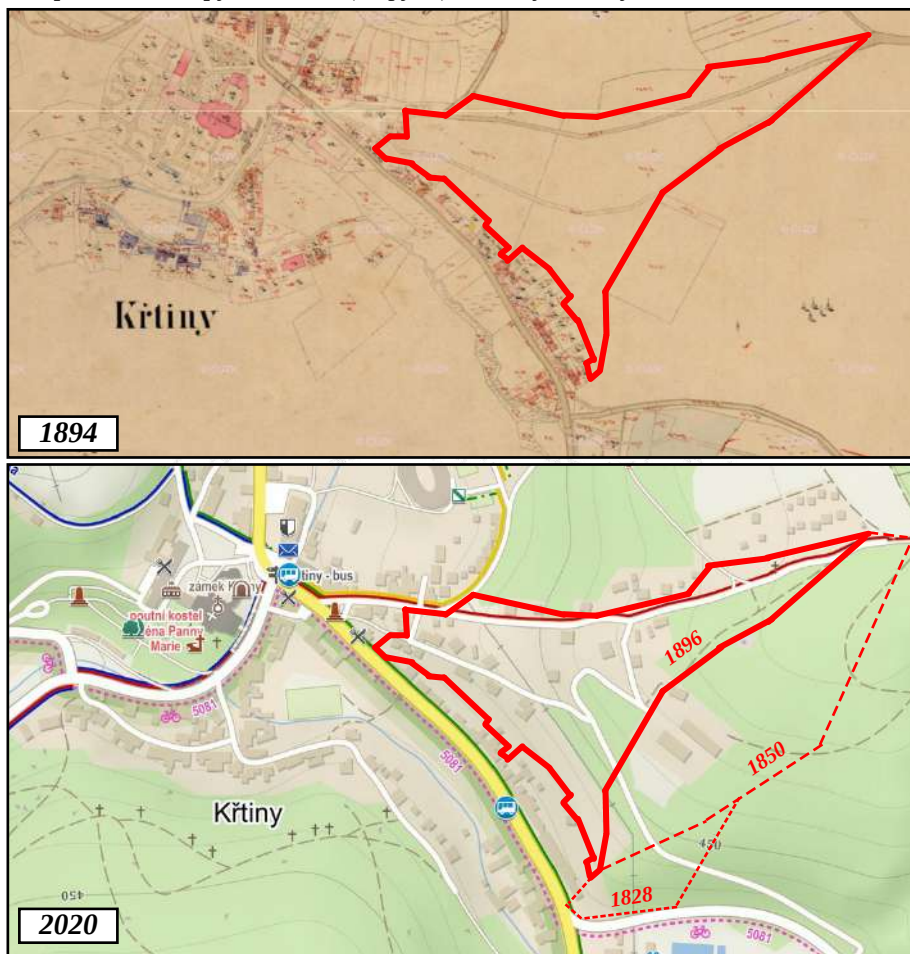
Především o akátech. Trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*) je dnes považován za plevel a jako nepůvodní rostlina je v naší přírodě potlačován. Do Evropy se akáty dostaly v sedmáctém století z Ameriky jako okrasná a medonosná exotická dřevina. Do Křtin je nejspíš přinesl až Vincenc, hrabě z Bubna-Litic, po roce 1864, a to pro parádu. Za kostelem si nechal vybudovat Zámek, a u něj rozlehlý zámecký park. O půldruha století později, na počátku třetího tisíciletí, bylo několik obrovských akátů o průměru kmene hodně přes metr, v rámci rekultivace zámeckého parku, vykáceno. Ani akáty, které se dodnes vyskytují v horní části bukovského kopce, nejsou plevelným náletem, jak jsme si vždy mysleli, nýbrž cílevědomým pěstitelským zásahem z počátku dvacátého století. Tehdy se s oblibou akáty vysazovaly na kamenitých a neúrodných plochách. Ještě v šedesátých letech dvacátého století se tam říkalo *Na akátkách*.

Zajímavá je také zmínka o borech z roku 1900. Spolu s akáty byla na Kopci vysazena vedle domácí borovice sosny i řada exotických borovic, nejvíce borovice černá a vejmutovka, ale také borovice Banksova, borovice tuhá, limba a další. Doufalo se, že pomohou neúrodné pastvisko zalesnit a to se v podstatě podařilo. Většina pastvin je dnes již součástí lesů Školního lesního podniku, dolní část byla zastavěna nebo se proměnila v stavební parcely a zahrady obyvatel Kopce. Akáty většinou ustoupily zástavbě a jejich potomstvo přežívá v menším množství kolem zahrad a v horní části někdejšího pastviska. Exotické borovice ochotně rostly skoro celé dvacáté století, ale nepřežily - až na výjimky - milénium. Zabila je kombinace neúrodné, kamenité půdy a vytrvalého sucha. Vystřídaly je hlavně náletové jasaný.

Pěknými domky na místě bývalého pastviska myslel pan rada nejspíš Löwiho vilu čp. 121, vilu stavitele Kozla (dnes Slámovi), vilu manželů Kiowských (dnes Tiokovi) a další domy.

Poslední informace se týká mladých smrčků před "novým zámkem" (barončiným - Měšťankou). Tam sice obecní pastvisko nezasahovalo, ale bylo to hned vedle. Mnozí z nás si jistě vzpomenu, jak byla cesta, po níž se chodívalo po válce na měšťanku do školy, lemována vysokým smrkovým lesem. Ten byl v roce 1958 částečně poškozen tornádem a zbytek pak vykácen v letech sedmdesátých. Zbylo jen několik mohykánů, stojících ještě o pár let déle přímo u cesty. Ani ti ale nepřežili do dnešních dnů. Už dávno je nahradil nový les.

Dnes bychom asi těžko odhadovali, kde vlastně to obecní pastvisko na konci 19. století leželo. Proto jsem si vypomohl katastrální mapou z roku 1894 a pastviny z ní přenesl do mapy novodobé (*mapy.cz*). Jsou vyznačeny červenou čarou.

Dáme-li si tu práci a porovnáme velikost pastvin v různých historických mapách, zjistíme, že se docela bouřlivě měnila a před očima se nám odehraje tento celkem uvěřitelný příběh:

Dokud vládli křtinskému panství zábrdovičtí premonstráti, žádného obecního pastviska na Bukovsku nebylo. Dokládá to mapa z prvního vojenského mapování kolem roku 1770, která na celý Bukovský kopec umístila les. Jenže v závěru 18. století se sešly dvě specifické okolnosti, které vznik pastviska umožnily.

Především byly lesy v okolí zničeny tak, jako nikdy předtím. Výroba železa a střelného prachu v Josefovském údolí, výroba potaše u křtinského Pivovaru a další činnosti spotřebovávaly obrovské množství dříví. Lesy tak sice formálně existovaly, ale šlo často jen o holiny. Marie Terezie vydala patent, nařizující systematickou obnovu vytěženého lesa, ale nějakou dobu trvalo, než se projevil v praxi.

Další okolností bylo zrušení kláštera v roce 1784. Jeho majetek přešel pod státní Náboženský fond a z hlediska obce bylo možno tento stav považovat za určité bezvládní, protože státní instituce musela ze dne na den začít řídit obrovské množství zabaveného majetku po celém mocnářství, což nemusela zvládat.

Tehdy patrně vznikl v obci nápad využít holin na Bukovském kopci, částečně obecních, k pastvě. Hned další mapa v pořadí, tzv. Stabliní katastr z roku 1828, zachytila pastvisko na Bukovském kopci v jeho nejrozsáhlejší podobě. Zasahovalo hluboko do stráně za Výzkumem a zabíralo nejen vlastní pastviny, ale i velký kus panského lesa.

V roce 1830 zakoupil křtinské panství v dražbě hrabě František Xaver Dietrichstein-Proskau a proti obecnímu využití pastvin i s kusem lesa zřejmě nic zásadního nemínil. Velkorysost ostatně prokázal i tím, že v roce 1844 věnoval stavební materiál ze svých lesů na opravu kostelních střech, zničených požárem. Pastviny se jen nepatrně zmenšily (zanikly v strmé stráni nad Horním mlýnem). Tak je zachytilo druhé vojenské mapování kolem roku 1850. Pak zdědil Křtiny hrabě Alfons Bedřich Mensdorff-Pouilly (1856), který v roce 1864 panství prodal hraběti Vincentu z Bubna-Litice. A ten s ním měl velké plány. Z farní residence vystěhoval školu a přebudoval ji na Zámek s rozlehlým parkem. Nový hraběcí lesmistr Ferdinand Schwertführer si nechal postavit na hřbitově hrobku s kaplí a pak mu nejspíš došla s obcí trpělivost a krávy z panského lesa vyhnal. Pastvisko se rázem zmenšilo o třetinu nejlepší půdy a v horní části se zúžilo natolik, že pro pastýře muselo být obtížné uhlídat krávy v úzkém pruhu mezi lesem a poličky křtinských obyvatel na Dřínové. Tento stav zachytilo třetí vojenské mapování kolem roku 1877.

Jak to celé dopadlo, to už víme. Pastvisko bylo kolem roku 1890 zrušeno. O devadesát let později, v osmdesátých letech dvacátého století proběhl o kousek výš na bukovských polích pokus o obnovu pastevectví. Jenže zrovna v té době začala extrémně suchá léta a pokus ztroskotal dříve, než pořádně začal.

Ferdinand Pásek a Petr Švenda

I. voj. mapování 1764-1786. Bez pastvíska.

Stabliní katastr 1828. Největší rozsah pastvin.

II. vojenské mapování 1836-1852.
Ubyla jen strán nad horním mlýnem.

III. vojenské mapování 1876-1878.
Radikální zmenšení plochy od jihovýchodu.

STOLETÁ VÝROČÍ

Se stoletými výročími se letos roztrhl pytel. Je neuvěřitelné, kolik důležitých stoletých událostí se do letošního roku vešlo. Má to ale svou logiku.

Před dvěma lety jsme oslavili sto let od konce 1. světové války, která zároveň ukončila čtyři staletí vlády Habsburků v našich zemích a vyvrcholila vznikem nové republiky. Nějakou dobu trvalo, než se nová republika vyhrabala z nejhorších následků války, ale v roce 1920 se konečně z plných plic nadechla k novému životu, s novými tužbami, novými sny a novými cíli.

Není proto divu, že i Křtiny se v tom roce 1920 dočkaly řady převratných změn, které si letos, o století později, připomínáme.

Sto let křtinské měšťanky

Před pár týdny uplynulo přesně sto let od vzniku křtinské měšťanské školy. Do té doby jsme měli ve Křtinách jen školu obecnou, která sídlila v dnešním Spolkovém domě.

V roce 1919 se sešli zástupci Křtin, Habrůvky, Březiny, Proseče, Bukoviny a Bukovinky a plni ještě nadšení z konce První světové války, rozhodli se ***zřídit ve Křtinách smíšenou obvodovou měšťanskou školu, aby i nejchudší občané mohli poskytnouti svým dětem vyššího vzdělání, což do té doby pro vzdálenost od dráhy bylo výsadou pouze zámožnějších.***

Zřízení měšťanské školy bylo povoleno výnosem zemské školní rady v Brně dne 6. června 1920, pod číslem 17.837. Křtinským radním nevyšel záměr získat pro školu na Zámku, takže otázku, kam školu umístit, vyřešili nakonec tím, že ji vmáčkli do budovy školy obecné, kde byla jedna rezervní třída. Toto provizorní řešení sice dlouho nevydrželo, ale o tom si povíme až někdy jindy.

Ve středu 1. září 1920 nastoupilo do I. třídy měšťanské školy 65 dětí (42 hochů a 23 děvčat) ze všech zúčastněných dědin. Nejvíce z Habrůvky (17) a nejméně z Březiny (3). Ředitelem nové školy byl jmenován čtyřicetiletý Josef Glogar. Platilo se zápisné a školné. O tři roky později, 30. června 1923, opustili školu její první absolventi (14 hochů a 11 děvčat).

Zeptáte-li se dnes Křtiňáka, kde je ve Křtinách Měšťanka, bez zaváhání vás pošle k bývalému záměčku baronky Offermannové, navzdory faktu, že tam ve skutečnosti měšťanská škola nikdy nesídlila. Po válce se tam sice bývalá měšťanka přesunula, ale v té době již nesla oficiální název *Střední škola*. Název *Měšťanská škola* zanikl úředně již počátkem války, kdy byla přejmenována na *Hlavní školu (Hauptschule)*.

Bez ohledu na úřední názvosloví jsme se my všichni pováleční absolventi dolní školy těšili, že teď už konečně půjdeme na měšťanku.

Petr Švenda, kronikář

Sto let autobusové linky Brno - Křtiny - Jedovnice

Autobusová linka Brno - Křtiny - Jedovnice spustila provoz právě před sto lety, 21. listopadu 1920. Pěkný článek s podrobnostmi nám poskytl ze svého webu starosta Březiny, pan Martin Habáň:

Dne 21. listopadu 1920 se občané dočkali dlouho očekávané chvíle. Tohoto dne totiž poprvé do našich obcí přijel autobus, který nás spojil s Brnem a bylo tak zahájeno období využívání veřejné autobusové dopravy. Autobusová linka **Brno – Líšeň – Ochoz – Březina – Křtiny – Jedovnice** (dnes s drobnou úpravou autobusová linka 201) tak ušetřila mnohým občanům a především dělníkům brněnských továren cestu na železniční stanici v Bílovicích nad Svitavou, kterou dosud museli vykonávat každý pracovní den a to v i zimním období, ve sněhu a mrazu. Jízdní doba trvala 2 ¼ hodiny, přičemž spojení s Brnem bylo zajištěno dvakrát za den a to ráno a v poledne směrem do Brna a v poledne a večer směrem do Jedovnic. Oproti dnešnímu jízdnímu řádu se to zdá až nemožné, že takto „občasný spoj“ mohl přinést tolik nadšení do našich obcí.

Jízdné bylo na období První republiky poměrně vysoké, z Jedovnic do Brna stálo 25 Kč, později se cena snížila a v roce 1938 dosahovala již jen 8.50 korun. Pro tuto linku byly vyhrazeny dva autobusy Laurin & Klement, určené pro 35 osob, maximální rychlost byla 25 km/h. Kromě přepravy osob byly autobusy určeny i pro přepravu pošty do Líšně, Křtin, Jedovnic a pro Ochoz. Přeprava nákladů se řešila naložením na střechu, zvláštností autobusů byla poštovní schránka, která na nich byla připevněna.

Slavností zahájení bylo opravdu velkolepé, účastnil se ho dokonce ministr pošt Maxmilián Fatka, dále ředitel pošty František Barvič, poslanci, senátoři a dokonce moravský zemský velitel – gen. Alois Podhájský. Všechny tyto významné osobnosti nasvědčují tomu, že otevření této autobusové linky do Moravského krasu bylo opravdu mimořádnou událostí. Na každé větší zastávce se pořizovaly fotografie, hrála hudba a tančilo se. Autobusy Laurin & Klement byly nahrazeny Pragovkami, které však až do roku 1926 využívaly tvrdé gumové obruče a jízda tudíž nebyla na špatných silnicích příliš pohodlná, přesto však hojně využívaná. Autobusové spojení Brno – Jedovnice přetrvalo s malými úpravami dodnes.

Příjezd slavnostně ozdobeného poštovního autobusu
dne 21. listopadu 1920 do Březiny.

Ministr pošt
Maxmilián Fatka.

*** Nová autobusová linie na Moravě. Z Brna, 21. (Čtk.)** Dnes o 9. hodině ranní byla zahájena autobusová doprava na trati Brno-Líšeň-Křtiny-Jedovnice slavnostní jízdou, které se účastnil ministr pošt a telegrafů dr. M. Fatka, osobní tajemník ministrův dr. Pipek, odhovorový rada dr. Farský, vrch. pošt. ředitel Barvič z Brna, vicepresident zemské správy politické Remeš, zemský velitel dr. Podhajský a jiní pozvaní hosté. Dnes o 9. hodině večerní přijel ministr pošt a telegrafů dr. Fatka na služební cestě do Olomouce.

Zpráva deníku Národní politika o autobusové lince, 23.11.1920, ranní vydání, strana 6.

Jak to tehdy vypadalo konkrétně ve Křtinách, dočítáme se v kronice zdejší měšťanské školy:

V listopadu 1920 zahájena byla slavnostním způsobem autobusová doprava z Brna do Jedovnic (na Líšeň a Křtiny) a zpět. Automobil pojme 36 osob.

Jízda ze Křtin trvá 1 1/2 hodiny. Původní jízdné za osobu bylo 18K. Automobil jezdí dvakrát denně do Brna a zpět.

Cena 18 korun vypadá dnes docela sympaticky. V té době šlo však o poměrně vysokou částku. Za jednu jízdu bylo možno koupit například šest kilogramů cukru. Dnes bychom tedy za jízdu zaplatili přes sto korun.

Tehdy bylo samozřejmostí, že hromadnou dopravu zajišťovala pošta. Poštovní úřad byl státní institucí, která se již od dob Rakousko-Uherska opírala o obrovskou a dobře organizovanou síť koňské dopravy, jíž nemohla konkurovat žádná jiná civilní organizace.

Poštovní úřad tehdy nebyla jen prosklená přepážka s usměvavou poštovní úřednicí. Byla to rozlehlá hospodářská budova, jejíž hlavní součástí byl velký dvůr, v něm koňské maštale a vše, co k tomu patří. Ve Křtinách byla pro potřeby pošty využívána budova č.p. 2 pod kostelem, dodnes označovaná jako "Stará pošta".

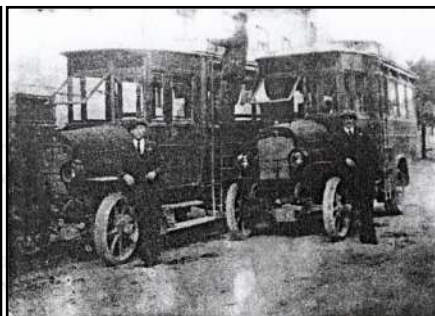
Není proto nijak překvapivé, že to byla právě statní pošta, která jediná měla po válce prostředky, zkušenosti a zázemí pro organizaci hromadné osobní přepravy. Po vzoru poštovního autobusu začali ale záhy autobusovou linku do Brna provozovat také různí soukromí autodopravci.

Připravované oslavy stoletého výročí byly po dohodě s ČAD a ostatními obcemi na trase, vzhledem k aktuální covidové situaci, přesunuty na jaro příštího roku.

Článek Martina Habáně doplnil Petr Švenda

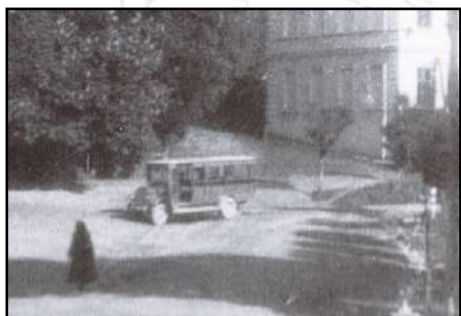

Jede, jede, poštovský panáček ...
Křtinský postillion, Antonín Knecht, kolem roku 1910, pravděpodobně v místě U zabitých. Zajišťoval omezenou osobní dopravu do Brna. Při troše pozornosti zjistíte, že v pravé ruce drží legendární poštovní polnici bez klapků a troubí.

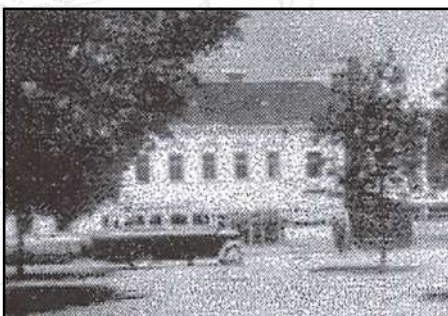

První poštovní autobusy na trase Brno-Křtiny-Jedovnice.
Řidiči Štěpánek a Kouba.

(Obě fotografie byly převzaty z obecní kroniky.)

Autobus Laurin & Klement
po roce 1923 před křtinskou školou

Autobus Praga
ve 30. letech před hotelem Uher

Sto let pomníku padlých

Pomník, který dnes slouží jako jedno z nejpietnějších míst v obci, kam klademe věnce a květiny v rámci významných státních výročí a svátků, se právě v letošním roce dožil sta let. Přesněji řečeno, jeho podstavec.

Pomník se sochou francouzského legionáře byl slavnostně odhalen ve středu, 8. září 1920, za obrovského zájmu obyvatel. Jeho hlavním účelem byla symbolická připomínka sedmi obětí války z řad křtinských Sokolů, kteří zahynuli na různých bojištích po celé Evropě. Podobu sochy legionáře zřejmě ovlivnil plukovník jezdecký Jaroslav Macas, křtinský občan a bývalý francouzský legionář.

Socha stála na svém místě asi dvacet let. Sloužila prvorepublikovým obyvatelům jako památník, kde každoročně probíhaly slavnostní akty, pořádané zejména Čs. Červeným křížem. Ještě v květnu 1938 proběhla u ní, u příležitosti narozenin presidenta Beneše, mohutná manifestace odporu proti německé rozpínavosti, během níž děti ze Křtin a okolí přísahaly věrnost republice. Marně. Němci po svém příchodu sochu bez milosti zničili. Zůstal jen podstavec, připomínající hromadu kamení.

Ani po válce se socha nedočkala obnovy. Tentokrát pro změnu doplatila na svou legionářskou symboliku, byť francouzskou. Místo pustlo, zarůstalo keři a připomínalo spíše veřejné záchodky. Teprve v dubnu 1973 si místní Svaz zahrádkářů vyhrnul rukávy a v rámci jarní směny odstranil přerostlé keře. Prostor byl zatravněn, osazen betonovými obrubníky a květinovými mísami. Do čela podstavce byla vsazena černá deska s nápisem "Památce padlých".

Skutečné obnovy se socha legionáře dočkala až ve svých 90. letech.

Podle nalezených fragmentů původní sochy a podle dobových fotografií nechala obec vyrobit její repliku. Ta byla slavnostně odhalena **17. listopadu 2010.**

Petr Švenda

Okamžik slavnostního odstranění pokrývky - patrně vlajky - ze sochy legionáře dne 8. září 1920 odpoledne, vyfocený od vstupu do četnické stanice. Fotograf bezděčně zachytil i několik zajímavých reálií své doby. Pohled'me na výřez:

Především je to prašná silnice do Chaloupek ve své původní výšce (dnes je o metr a půl níže). Nejzajímavější je však lampa pouličního osvětlení a sloup elektrického vedení. Nebylo by to nic zvláštního, nebýt faktu, že elektřina byla do Křtin přivedena až o tři roky později. Lampa je proto nejspíš lihová a sloup zatím bez drátů.

Nález válečné munice

Dne 5. září 2020 učinil žák 5. třídy, Matěj Švenda, mimořádný nález nevybuchlé střely o váze asi 3 kg. Přivolaný policejní pyrotechnik ji identifikoval jako minometný granát z výzbroje Sovětské armády, vzor 1937, ráže 82 mm, s maximálním doletem 3040 metrů, užívaný během druhé světové války na frontové linii.

Střela byla nalezena v zalesněné stráni za zámeckým parkem. Byla pravděpodobně vypálena počátkem května 1945 z ruských pozic u březinské kapličky a směřovala přes hřeben Hory do Křtinského údolí. Jejím cílem měly být jednotky Wehrmachtu, kontrolující ústupové cesty ze Křtin Josefovským údolím po silnici k Adamovu nebo do Habrůvky. Něco se nepovedlo a střela se zaryla do hlíny nad habrovskou silnicí, aniž explodovala. Na svého objevitele tam trpělivě čekala třičtvrté století.

Redakce

Foto: P. Švenda ml.
Instruktážní foto: internet

Nová chlouba SDH.

Nejmenší umělci a největší umělci.

Bílá hora

Od slavné bitvy uplynou za týden přesně čtyři staletí a její duch jako by se dnes vracel v našem zápasu s covidem. Nebudeme si nic nalhávat: virus zatím vede. Na jaře ukázal světu svaly a nás si jen tak zlehka oťukal. Správně odhadl naši povahu a usoudil, že mu nikam neutečeme. V létě proto ustoupil do předem připravených pozic a trpělivě vyčkával.

A čekání se mu vyplatilo: z pocitu jarního vítězství usnuli jsme na vavřínech, jako nemluvnata. Někteří z nás se začali probouzet už v druhé půli prázdnin, ale virus zůstal klidný. Dobře věděl, že čas pracuje pro něj a že nám svým letním průměrem poskytl dostatek prostoru, aby se naše kolektivní obrana zcela rozpadla.

Když pak na podzim zatroubil virus na zteč, stanula proti němu rozhádaná družina českých a moravských stavů, stejně jako před čtyřmi staletími na Bílé hoře. I dnes velitelé v nablýskaných korysech mávají televizními šavlemi vysoko nad hlavou do útoku a přitom se hádají. Jejich vojáci často nejsou ochotni si ani nasadit přilbice, natož zaujmout bojovou formaci s dvoumetrovými rozestupy. Raději pořádají šarvátky sami mezi sebou. Jim přece nebude nikdo nic rozkazovat, oni jsou svobodní! Trošku přitom zapomínají, že po bitvě je svoboda jen pro vítěze. Mezitím přibývá padlých.

Pro virus jsme v této situaci snadnou kořistí. O bitvě zdá se proto být rozhodnuto. Jak dopadla ta bělohorská, 8. listopadu 1620, víme dobře z hodin dějepisu: o půl roku později padaly na Staroměstském náměstí hlavy politiků, vědců i umělců a svět už nikdy nebyl takový, jako předtím. Dnes hlavní bitva teprve začala a hlavy již padají. Naštěstí jen hlavy politické - do dnešní doby by se krvavé praktiky už jaksí nehodily.

Přesto věřím, že tu naši bitvu přece jen vyhrájeme. Příslibem jsou oddíly odhodlaných bojovníků, kteří se ani dnes nevzdávají a s nekončící nápaditostí hledají nové způsoby boje. Virus má proti nám jednu slabinu: jeho šavle je sice vražedně ostrá, ale šermuje s ní stále stejně a jinou zbraň nemá. Spoléhá jen na naši neschopnost zaujmout proti němu pevnou bojovou formaci. Zato na naší straně je odhodlání a vynalézavost tisíců bojovníků: zdravotníci bojují o záchranu nemocných, vědci o vakcínu, jež by mohla zlomit covidu jeho obávanou šavli a učitelé bojují o vzdělání nových bojovníků, kteří rostou pro příští podobné bitvy. Pro nás, pěšáky, je halapartnou rouška. Braňme se.

Petr Švenda

Ydává Komise pro informatiku Zastupitelstva městysu Křtiny, IČO: 00280429, jako periodický tisk územního samosprávného celku. Zpravodaj vyšel nákladem **310 ks**. Občanům Křtin je zdarma distribuován do poštovních schránek. Svoje příspěvky a náměty zasílejte na e-mailovou adresu zpravodaj@krtiny.cz, případně doneste na ÚM Křtiny osobně. Uzávěrka příštího čísla je **25. února 2021**. Za věcnou správnost příspěvku odpovídá autor. Redakční rada si vyhrazuje právo příspěvky dle potřeby krátit, případně stylisticky upravit nebo nezveřejnit. Šéfredaktor: Petr Švenda. Tisk: Tiskárna Brázda. Registrováno: **MK ČR E 20584**.